

Bijlage 3: Beginselen van goed bestuur volgens WRR

MPGD12013061210130160

GD1

12.06.2013

0160

Democratische legitimatie

Het overheidsoptreden moet democratisch zijn gelegitimeerd. Dit criterium valt in tenminste drie delen uiteen: de eis van algemeen (actief en passief) kiesrecht (burgers kiezen vertegenwoordigende lichamen), de eis van democratische sturing (vertegenwoordigende lichamen geven sturing aan de uitoefening van publieke bevoegdheden of van de besteding van publieke middelen) en de eis van democratische verantwoording (het bestuur is verantwoording verschuldigd aan de vertegenwoordigende lichamen).

Rechtsgelijkheid

Het beginsel luidt dat gelijke gevallen gelijk behandeld moeten worden. Volgens het staatsrecht wordt dit beginsel grofweg langs vier lijnen bevorderd: via het legaliteitsbeginsel (overheidsoptreden geschiedt op een wettelijke basis), via de scheiding van wetgevende, uitvoerende en de rechterlijke macht, via de scheiding van politiek en bestuur binnen de uitvoerende macht en via het gelijkheidsbeginsel, dat zowel ziet op formele als op materiële gelijkheid.

Rechtszekerheid

Burgers moeten een zo groot mogelijke zekerheid hebben omtrent hun rechten en plichten tegenover de overheid. Deze algemene eis van rechtszekerheid valt eveneens in meer beginselen uiteen: de eis van legaliteit (het optreden van de overheid moet een wettelijke grondslag hebben), de eis van kenbaarheid (burgers moeten op de hoogte kunnen zijn van hun verplichtingen) en een verbod op terugwerkende kracht (bepalingen die inbreuken op de rechten van burgers mogelijk maken worden alleen toegestaan voor zover het toekomstig handelen betreft).

Effectiviteit

De mate waarin een bepaald beleid of een bepaald middel bijdraagt tot het bereiken van een bepaald doel, wordt aangeduid als de effectiviteit van dat beleid of dat middel. De effectiviteit is dus niet slechts de mate waarin de doeleinden gerealiseerd zijn (doelbereiking), maar de mate waarin het bereiken van bepaalde doeleinden te danken is aan een bepaald beleid of aan bepaalde beleidsmiddelen.

Het meten van effectiviteit vereist daarom duidelijkheid over de doelen die worden nagestreefd. Hier gaat het met name om de vraag welke organisatie of welk coördinatiemechanisme het meest geëigend is om een bepaald publiek belang te behartigen.

Efficiëntie

Het begrip efficiëntie kan in verschillende betekenissen worden gebruikt. Op het niveau van een economie als geheel wordt verwezen naar de allocatieve efficiëntie. Op het niveau van een enkele huishouding verwijst het begrip efficiëntie naar een optimale aanwending en inzet van productiefactoren.

Bij allocatieve efficiëntie gaat het om vragen als: "hoe bereiken we een bepaald resultaat tegen zo laag mogelijke individuele of maatschappelijke kosten?" en "In hoeverre komen de geleverde prestaties overeen met de voorkeuren van de burgers?"

Bij de kostenefficiëntie gaat het slechts om één vraag: "Wordt tegen de minimaal noodzakelijke kosten geproduceerd?" Ondanks deze op het oog simpele aanduiding bestaat er in de literatuur geen overeenstemming over de inhoud van het begrip efficiëntie. Hier worden bovenstaande definities aangehouden.